

få sig en uddannelse. Hvis man kan dansk, kender noget til danske normer, dansk kultur, har fået sig en uddannelse, så er man jo på vej ind i et ret positivt integrationsforløb. Et integrationsforløb skal ende med en jobmulighed for den enkelte, og hvis det ikke ender med det, så er vi inde i nogle diskriminerende forhold, hvor arbejdsgiverne både skal have et los bagi, og der ellers skal skabes nogle incitamentter for, at de får ansat den her arbejdskraft.

Men de forudsætninger er jo ikke til stede i dag, for i dag mangler et par af præmisserne. Den ene præmis, at man kan fuldstændig suverænt dansk, når man tager ud på arbejdsmarkedet, mangler en del. Den anden, at man kender til danske normer og dansk kultur for at bevæge sig på arbejdsmarkedet, mangler for færre. Men hvis alle præmisserne var opfyldt, kunne man sikre sig et succesfuldt integrationsforløb.

Hvordan lærer man så det danske sprog? Det er der jo, jf. de debatter, vi tidligere har haft, ret store forskel på, i hvert fald meninger om. Vores faste overbevisning er, at den måde, man bedst lærer det danske sprog på, ligesom den ville være det på alle mulige andre sprog, vil være at bruge det i sin dagligdag, snakke det med sine skolekammerater, hvis vi taler om skolebørnene, og i det hele taget også bruge det i sin fritid.

Hvis man får hamret det ind på den måde, lærer man dansk på en fornuftig måde, så man kan klare sig gennem en uddannelse og bagefter også få sig et job. Det er at gøre, de her børn en kæmpe bjørnetjeneste, hvis man samtidig med, at børn går ud i SFO'en lige efter skoletid, hvor de er ude at lege på dansk, snakke på dansk, oplever børn, der bliver taget ud og skal lære et andet fremmedsprog. Og det er situationen. Situationen er den i dag, at når børnene har fri kl. 12, 13, 14, nærmest lige præcis på det klokkeslæt – sådan forløber det – bliver de taget ud og skal lære albansk, somalisk, og hvad det ellers er for sprog.

Det vil sige, de bliver taget væk fra deres kammerater, de bliver taget væk fra deres omgangskreds, der er ude at lege på dansk. Det virker hæmmende for integrationen, og det virker hæmmende for læringen.

Jeg synes altså, det er en skæv vinkel, man lærer sproget ud fra. Jeg synes også, at man på den her måde tager afstand fra, at problemerne jo er ude i kommunerne. Hvorfor ikke bare lade afgørelsen træffes ude i kommunerne? Så kan kommunalbestyrelsen sammen med skolemyndig-

hederne afgøre, om de skal tilbyde modersmålsundervisning, eller de ikke skal.

Jeg har ikke nogen kvalificeret mening om, hvorvidt det hjælper eller ej. Jeg har min egen intuitive fornemmelse af, at det ikke hjælper. Men jeg ville da som forælder sikre mig, at mine børn lærte modersmålet, og det ville jeg påtage mig et ansvar for som person og som individ.

Nu har vi en minister, som heldigvis – og det har jeg bidt mærke i – taler meget om det personlige ansvar, og at skolen ikke skal påtage sig alle mulige forpligtelser og tage ansvaret for den enkelte hele tiden. Her taler vi jo netop om en sag, hvor forældrene har et gigantisk, essentielt ansvar for, at børnene lærer deres modersmål, samtidig med at forældrene må have et stort ansvar for og en interesse i, at børnene bliver integreret i det danske samfund ved, at de lærer dansk.

Vi vil altså have, at afgørelsen skal træffes af de mennesker, som sidder tæt på ude i kommunerne, og så må de jo løse det, som de selv vil. Jeg er ikke imod modersmålsundervisning, men det må de selv træffe en beslutning om.

Man skal være meget opmærksom på, at der er forskel på de løsninger og de problemer, der er i de forskellige kommuner. Der kan være ét problem i Ishøj, så kan der være et andet problem i Holbæk eller Fredericia, og det må man altså kunne tage stilling til lokalt.

Jeg håber og tror, at vi er ved at nå til vejs ende i den her diskussion, at det efterhånden vil være muligt at skabe forståelse for betydningen og vigtigheden af det her fremsatte beslutningsforslag. Jeg tror også på, at vi selvfølgelig vil opleve en bevægelse også i det store Socialdemokrati – sådan fornemmer jeg det i hvert fald – og at vi måske næste gang – så er det ikke tredje gang, det må blive fjerde gang, det afhænger jo lidt af den parlamentariske situation på det tidspunkt – kan opleve, at vi får noget frivillighed inden for det her område, for vi gør børnene en kæmpe bjørnetjeneste i dag ved næsten at tvinge dem, i hvert fald lede dem ind i en rusemodel, hvor de får noget modersmålsundervisning, som ikke giver de nødvendige redskaber og værktøjer til at kunne klare sig i en dansk hverdag.

Aage Frandsen (SF):

Som det allerede er sagt, er det ikke et forslag, som Folketinget ser for første gang.

Derfor kan man formentlig heller ikke forvente, at de politiske synspunkter i Folketingssalen